Nota van zienswijze
beleidsplan basisvaardigheden 2026 en verder

In dit document zijn de zienswijze en reactie op het beleidsplan basisvaardigheden 2026 en opgenomen

Zienswijze van de Adviesraad Sociaal Domein Borger-Odoorn

Geacht college,

Hartelijk dank voor de toezending van het beleidsplan basisvaardigheden. Wij waarderen het dat u daar structureel aandacht aan besteedt. Ter advisering maken we graag onderstaande opmerkingen.

Bij de definitie van wat een laaggeletterde is geeft u aan dat het gaat om volwassenen. Bij 4.1 hanteert u echter de groep 16 jaar tot 65 jaar. Dat is dan wat onduidelijk. En, is de groep ouder dan 65, die een steeds groter deel van het inwoneraantal vormt, geen relevante doelgroep?

De titel van hoofdstuk 2 moet naar ons idee luiden 'Definitie en gevolgen basisvaardigheden', omdat de eerste vetgedrukte zin begint met basisvaardigheden en er vervolgens 5 worden genoemd. Echter, deze vijf vaardigheden komen verder in dit hoofdstuk niet meer voor. Het gaat dan alleen om het kernprobleem laaggeletterdheid. Volgens trendbureau Drenthe, zie https://trendbureaudrenthe.nl/wp-content/uploads/2026/04/MBD-nieuwsbrief-1.pdf , heeft in Borger-Odoorn 16% van de inwoners beperkte basisvaardigheden. In uw beleidsplan gaat het om 11% laaggeletterden. 5 % heeft dus een andere beperkte basisvaardigheid. Is het niet nodig om daaraan ook aandacht te besteden? Welk beleid zet u in op deze categorie?

We maken u erop attent dat het beleid wel richtinggevend is, maar niet concreet genoeg geformuleerd wordt, waardoor de beleidsambitie niet herkenbaar kan zijn in de praktijk. De PDCA-cyclus lijkt niet structureel ingericht of niet toegevoegd. Juist als er veel verschillende partijen betrokken zijn, is uitvoering en rolduidelijkheid essentieel. De doelstellingen, hoewel ambitieus, zijn tamelijk algemeen geformuleerd. Die meer Smart maken helpt de monitoring, die in het stuk genoemd wordt, beter toepasbaar te maken.

Ondersteunend kan zijn om een direct betrokkene, bijvoorbeeld een ervaringsdeskundige of een lid van een vertegenwoordigende raad van een van de uitvoerende organisaties, deel te laten nemen in de overlegvormen zoals besproken in punt 3.3.1 blz 13.

In Assen, zie https://trendbureaudrenthe.nl/?tableau=window&p=19981&t=1 ,zijn erg veel Nt1-ers bereikt in verhouding tot Nt2-ers. Heeft u daarover contact met Assen? Wellicht is hun doelgroepbenadering ook toepasbaar in onze gemeente zodat ook hier meer Nt1-ers kunnen worden geïnteresseerd.

Overigens bevelen we aan om het plan nog eens goed te (laten) doornemen om -op z'n minst- storende tekstfouten eruit te halen.

Tot slot, het beleidsplan beschrijft ook een uitvoeringsagenda. Kunnen wij als adviesraad die ontvangen? En we blijven graag geïnformeerd. Kunnen we jaarlijks informatie ontvangen over evaluaties en monitoring?

Graag vernemen wij uw reactie.

Met vriendelijke groet,
namens de adviesraad sociaal domein

[…], voorzitter

Reactie van het college van B&W gemeente Borger-Odoorn

Beste leden van de Adviesraad Sociaal Domein,

Hartelijk dank voor uw advies van 28 april 2026 over het concept beleidsplan basisvaardigheden 2026 en verder. Wij waarderen het zeer dat u met ons meedenkt en de tijd heeft genomen om het plan zorgvuldig te bestuderen. Uit uw brief begrijpen wij dat u positief adviseert. Daarnaast geeft u ons enkele aandachtspunten en vragen mee. Deze betrokkenheid helpt ons om het beleid verder te versterken.

Graag gaan wij in deze brief in op uw vragen en aandachtspunten.

Reactie per vraag en aandachtspunt

Definitie van een laaggeletterde volwassene

Wij begrijpen uw aandachtspunt over de gehanteerde leeftijdsgrenzen. In het beleidsplan sluiten wij aan bij de definitie van Stichting Lezen en Schrijven, die spreekt over ‘volwassenen’ in het kader van volwasseneducatie.

Daarnaast heeft Stichting Lezen en Schrijven voor ons in 2024 een doelgroepenanalyse gemaakt. In deze doelgroepenanalyse hanteren zij de leeftijdsgroep 16 – 65 jaar, conform eerdere internationale, landelijke en regionale onderzoeken. Tegelijkertijd erkennen wij dat de groep 65+ groeit en zeker relevant is. De volwassenen ouder dan 65 jaar zijn met voorzichtige marges ook meegenomen in de doelgroepenanalyse en geven wij uiteraard ook aandacht in de praktijk. Uw signaal helpt ons om dit in de communicatie nog duidelijker te maken. Daarom is deze nuance explicieter aangebracht in het beleidsplan.

Titel hoofdstuk 2

In de titel van hoofdstuk twee hebben wij eerst gekozen om de term ‘laaggeletterdheid’ te gebruiken, aangezien wij in dit hoofdstuk het kernprobleem laaggeletterdheid vooral wilden adresseren. Uw suggestie om de titel ‘definitie en gevolgen basisvaardigheden’ te laten zijn, nemen wij graag ter harte. Dit zorgt dan voor meer consistentie en daarmee ook coherentie in het hele beleidsplan.

Verder zien wij als onderbouwing van uw advies dat de data van Trendbureau Drenthe is gebruikt. Deze data zijn relatief nieuw. Hierbij zijn de leeftijdsgroepen uitgebreid, nieuwe begrippen toegevoegd en specifiekere data per locatie beschikbaar. Aangezien wij nog met de oude data een specifieke doelgroepenanalyse voor de gemeente Borger-Odoorn hebben laten maken, hebben wij ons hierop gebaseerd als het gaat om een gedeelte van onze onderbouwing op de gemaakte beleidskeuzes. In de verdere onderbouwing zijn wel zoveel mogelijk nieuwe data over de reken- en digitale vaardigheden en de doelgroepen ‘jongeren’ en ‘ouderen’ meegenomen. De overige 5% waar u het over heeft in uw advies, betreft dan ook de mensen met reken- en digitale basisvaardigheden; in de oude data werd alleen de taalvaardigheid meegenomen. Met ons nieuwe beleidsplan hebben wij juist oog voor alle basisvaardigheden en daarmee ook bredere doelgroepen.

Concretisering beleid

Wij waarderen uw aandacht voor de uitvoerbaarheid en meetbaarheid van het beleid. Hoewel het beleidsplan een langetermijnvisie betreft, is de PDCA-cyclus volgens ons goed geborgd in de gekozen structuur, met duidelijke rollen en doelstellingen.

Daarnaast wordt onder dit beleidsplan een uitvoeringsagenda opgesteld door de betrokken partners. In die agenda wordt de PDCA-cyclus verder uitgewerkt en concreet gemaakt. Uw advies bevestigt voor ons het belang van die vervolgstap.

Overlegstructuur
Uw suggestie om een direct betrokkene, zoals een ervaringsdeskundige of een vertegenwoordiger van een betrokken uitvoerende organisatie, deel te laten nemen in de overlegvormen zoals besproken in 3.3.1 als ondersteuning waarderen wij zeer. In de actiegroep zijn al vrijwilligers actief die vanuit de praktijk waardevolle inzichten inbrengen. Daarnaast verkennen wij zowel lokaal als regionaal of en welke rol ervaringsdeskundigen kunnen krijgen in de praktijk. Uw advies sluit goed aan bij deze ontwikkeling.

Contact Assen
Uw advies om contact te leggen met de gemeente Assen, aangezien zij relatief veel NT1'ers bereiken ten opzichte van NT2'ers, nemen wij van harte aan. Het is altijd lastig om meer NT1'ers te bereiken, ook al zetten wij hier ons veel op in. Als andere gemeenten hierin op vooruitlopen, zullen wij hier zeker op anticiperen.

Tekstfouten
Dank voor uw opmerkzaamheid. Voor zover wij weten zijn alle tekstfouten inmiddels gecorrigeerd.

Tot slot
Wij waarderen uw betrokkenheid en assertiviteit als het gaat om het adviseren op ons beleid. Als u in de toekomst enige vragen of opmerkingen heeft, horen wij dat uiteraard graag en zullen wij gepast reageren.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de secretaris,	de burgemeester,
	
E.W. Bennema	mr. J. Seton